

Plan mot mobbning, trakasserier och våld i skolorna i Korsnäs kommun

Enligt grundlagen har var och en rätt till liv och till personlig frihet, integritet och trygghet. Att bli mobbad bryter mot de här grundläggande rättigheterna och har många negativa och ofta långvariga konsekvenser för barns utveckling. Därför måste vi i skolan förebygga mobbning och omedelbart ingripa i mobbningsfall som framkommer.

Mobbning är när ett eller flera barn upprepade gånger förolämpar, skadar, utesluter eller diskriminerar en annan elev och där offret sällan har möjlighet att försvara sig. Den utsatta är i underläge och det finns ofta andra elever som inte mobbar, men som ser på utan att ingripa. Förutom att känna igen och motarbeta mobbning är det viktigt att identifiera andra typer av kränkande behandling, eftersom mobbning frodas i en miljö som tolererar förolämpningar och respektlöst tal.

Positiva målsättningar hjälper också att få med hela skolkollegiet i det förebyggande arbetet mot mobbning. All personal på skolan kan med sitt eget handlande påverka kollegiet och därmed fastställa huruvida beteende som är lämpligt och hur var och en förväntas bemöta andra inom skolan.

Att säga något elakt en gång i stundens hetta är inte mobbning.

Att säga något elakt en gång med flit är elakt, men det är inte mobbning.

Att säga något elakt många gånger med flit – det är mobbning.

Ny definition år 2023 av WABF och Unesco

"Skolmobbning är en skadlig social process som kännetecknas av en maktobalans som drivs av sociala (samhälleliga) och institutionella normer. Det upprepas ofta och visar sig som oönskat beteende mellan elever eller skolpersonal som orsakar fysisk, social och känslomässig skada på de riktade individerna eller grupperna och det bredare skolsamhället."

Hur kan mobbning se ut?

- Verbal mobbning innebär att man avsiktligt använder ett språk som sårar andra. Sätt att mobba verbalt är bland annat att skriva eller säga elaka kommentarer, att härma, håna, ge öknamn, sprida rykten, skämta, hånskratta eller hota.
- Psykisk mobbning innebär att det är mobbning som sker i det tysta och som gör offrets tillvaro obekvämt. Sätt att mobba psykiskt är bland annat med suckar, blickar, minspel, grimaser och genom att himla med ögonen.
- Fysisk mobbning innebär att mobbaren använder sin fysiska kraft. Sätt att mobba fysiskt är bland annat genom att knuffa, sparka eller slå.
- Mobbning som riktar sig mot någons egendom är att medvetet ta, medvetet förstöra eller gömma egendom så att offret inte kan få tillbaka sin egendom utan hjälp av tredje part.
- Ostracism/Indirekt mobbning innebär socialt uteslutande, osynliggörande och ignorering. Förfaringssätt är bland annat att vända ryggen till, inte svara på meddelanden, utesluta från gemensamma aktiviteter, att medvetet välja att inte gilla en viss persons inlägg eller att många väljer att inte godkänna en viss person i olika grupper på sociala medier (manipulera gruppens medlemmar, sprida elaka rykten, lögnar, utesluta ur gruppen).
- Nätmobbing innebär bl.a. att förmedla kränkande elaka meddelanden, fotografier, filmer, skvaller eller lögnar. Nätmobbing sker via sociala medier. Den kan pågå dygnet runt och finns tillgänglig för en stor användarkrets.

Trakasserier

Med trakasserier avses enligt diskrimineringslagen (14§) ett beteende som syftar till eller som leder till att en persons människovärde kränks. Beteendet kan skapa en förnedrande, förödmjukande, hotfull, fientlig eller aggressiv atmosfär med anknytning till en förbjuden diskrimineringsgrund. De förbjudna diskrimineringsgrunderna är ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person. Diskrimineringslagen (7§) förbjuder sexuella trakasserier och trakasserier på grund av kön.

Trakasserier och mobbning är handlingar som är svåra att särskilja. Ofta är trakasserier enskilda händelser medan mobbning oftast är upprepade handlingar. Trakasserier är allvarliga handlingar som alltid bör utredas. Skolan skall förebygga trakasserier genom att ge kunskap i hur man behandlar sina medmänniskor, sociala färdigheter, självkänsla och empatisk förmåga.

Det förebyggande arbetet

I skolan bör atmosfären uppmuntra till målmedvetet förebyggande arbete, till att skapa en god skolmiljö där varje individ stöds till att få en stark självkänsla, goda sociala färdigheter och empatiförmåga. De förebyggande åtgärderna skall vara målinriktade och systematiska. Ett målmedvetet förebyggande arbete ger stora möjligheter att minska förekomsten av mobbning. Eleverna ska stärkas i att våga ingripa när de ser mobbning och uppmuntras att stå emot mobbning och stötta den svaga. I en miljö där eleven känner sig delaktig och sedd och är en del av gemenskapen minskar risken för mobbning.

Risikfaktorer	Skyddsfaktorer
Bristande tillsyn/övervakning	Vuxennärvaro
Otydliga regler	Tydliga regler
Otydlig plan för ingripande	Positiva relationer
Vuxna med olika toleransnivå	Aktivt värdegrundsarbete
Öppna lärmiljöer	Inkluderande skolmiljö
	Trygg skolmiljö
	Snabbt ingripande

De förebyggande åtgärderna kan delas in på kommunal-, skol-, grupp- och individnivå.

Kommunal nivå:

Mobbningsförebyggande arbete	Kort beskrivning
Fortbildning	Regelbunden fortbildning gällande elevers välmående och nya arbetsmetoder kring det förebyggande arbetet. Varje lärare bör känna sig trygg i hur hen jobbar med dylika frågor.
Samarbete med myndigheter	Ett aktivt och kontinuerligt samarbete mellan utbildningen och kommunens aktivitetskoordinator, sociala tjänster och polis bör finnas.
Trivsel- och ordningsregler	Kommunen har gemensamma trivsel- och ordningsregler för alla tre skolor.

Skolnivå:

Mobbningsförebyggande arbete:	Kort beskrivning
Trivsel och ordningsregler	Gemensamma trivsel- och ordningsregler som bidrar till trygga skolmiljöer.
Gemensamma aktiviteter och temadagar inom skolan och mellan kommunens skolor	Skapa trygga relationer inom skolan och mellan övriga skolors elever t.ex. genom kommunens gemensamma lägerskola samt idrottsdagen.
Elevhälsa	Arbete med skolhälsovård, skolkurator, skolpsykolog och skolcoach.
Gemensamt ansvar	Alla som arbetar i skolan har skyldighet att befrämja elevernas välbefinnande.
Trivselenkät	Kommunens trivselenkät inför höstlov och sportlov. Eleverna skall anonymt via en enkät besvara frågor kring välmåendet med tyngdpunkt på mobbning och skoltrivsel.
Samarbete med Hem och Skolaföreningen	Samarbete som stöder barnens positiva uppväxt, uppmuntra till gemensamma aktiviteter och klassträffar med föräldrar och barn.
Elevråd	Elevrådet arbetar för elevernas trivsel i skolan.
Samarbete med hemmen	Skolan ska informera föräldrarna om skolans antimobbningsplan.

Gruppnivå:

Mobbningsförebyggande arbete:	Kort beskrivning
Daglig attitydfostran	Arbeta för att stärka klassandan och gruppdynamiken och skapa en verksamhet där alla vågar vara sig själva.
Lektioner som betonar social fostran, empati och självkänsla, 2 lektioner/månad	Förslagsvis: Stegvis åk f-2 Kiva åk 1-6 Livskunskap åk 3-6 Se länkar med tips!
Vuxennärvaro	Vuxna ska finnas i klassen, i korridorer och i omklädningsrum. Vuxna ska ta emot elever när de kommer in från rast.
Klassens trivselregler samt regler kring telefonanvändning i skolan.	Elever och lärare kommer gemensamt överens om klassens trivselregler.
Bestämda sittplatser/köordning	Läraren bestämmer klassens sittordning och köordning i klass och i matsal, plats i omklädningsrum och plats för ytterkläder.
Samarbete med hemmen	Samarbetet med hemmen sker t.ex. via föräldramöten, temakvällar och Hem och Skola-föreningen.

Individnivå:

Mobbningsförebyggande åtgärder	Kort beskrivning
Elevsamtal	Varje vuxen i skolan jobbar för att få kontakt med varje elev och stöda henne i sin personliga utveckling.
Lärandesamtal	Hålls enligt den uppgjorda planen eller vid behov.
Samarbete med hemmet	Regelbunden kontakt med vårdnadshavarna.
Samarbete inom kollegiet	Dialog inom kollegiet för att uppmärksamma och snabbt ingripa i problemsituationer.

Åtgärder när man misstänker mobbning

Det är viktigt att de vuxna i skolan med sitt förhållningssätt tydligt visar att man inte accepterar någon form av mobbning och att man omedelbart vidtar åtgärder ifall det förekommer misstanke om mobbning.

Alla är skyldiga att anmäla ett misstänkt mobbningsfall. Elever kan anmäla misstanke om mobbning både muntligt och skriftligt. Vårdnadshavarna anmäler misstanke om mobbning endera muntligt eller skriftligt. Både elevernas och vårdnadshavarnas anmälan dokumenteras i Wilma, Memon.

Trygghetsteamet består av den mobbade elevens klasslärare och en annan lärare på skolan.

När misstanke om mobbning kommer till kännedom:

1. Två vuxna från trygghetsteamet arbetar med fallet.
2. Kartläggning och samtal med berörda parter.
3. Samtal förs med vittnen.

Alla samtal dokumenteras i Wilma, Memon.

4. Klassläraren informerar vårdnadshavarna.
5. Uppföljning efter en till två veckor.
6. Om mobbningen inte slutar kallas vårdnadshavare för samtal till skolan.
7. Om mobbningen inte slutar trots uppföljning och kontakt till hemmet vidtar skolans rektor disciplinära åtgärder, så som fostrande samtal, kvarsittning, skriftlig varning eller avstängning.
8. Vid behov kopplas skolans övriga stödformer in, t.ex. kurator, psykolog, polis eller sociala myndigheter t.ex. barnskyddet.

Skolans förväntningar på dig som förälder

Om skolan och hemmet tydligt tar avstånd från mobbning får det en positiv inverkan på barnen. Prata med ditt barn om mobbning. Är någon i klassen utsatt? Är någon ensam och utfryst?

Ta kontakt med skolan ifall ditt barn upplever eller har sett mobbning eller på något sätt varit delaktig i mobbning. Meddela dina misstankar till klassläraren per telefon eller via Wilma.

Tala positivt inför barnen om skolan, skolans personal, andra elever och deras familjer. Tillsammans lär vi våra barn att vara trevliga och respektfulla mot varandra.

Handlingsplanen utvärderas och uppdateras årligen och i början av höstterminen presenteras den för personalen. Planen kan kompletteras under läsåret om det uppstår fall som kräver åtgärder som inte nämns i planen.